

STEADFAST JUPITER 2023

🗨️ Kapitein C.S. (Carol) Doelwijt, Stoff CEMA
Doctrineontwikkeling - SME EO
Kenniscentrum C2Ost & CEMA (land)

Van 09 t/m 19 oktober 2023 heeft de NAVO-oefening STEADFAST JUPITER 2023 plaatsgevonden. Voorafgaand aan deze oefening is door de NAVO een beroep gedaan op de lidstaten om specialistische steun op allerlei vakgebieden te leveren. Vanuit het Kenniscentrum C2Ost & CEMA (Land) heb ik als augmentee deelgenomen aan de oefening in de functie van Electromagnetic Warfare Staff Officer binnen de G3 van Land Component Command (LANDCOM). In deze bijdrage zal ik wat vertellen over het doel en verloop van deze oefening en mijn ervaringen met u delen. Voordat ik dat doe is het goed om wat context rondom de oefening te schetsen. →

NB: op één na (gebouw MJWC) zijn alle foto's afkomstig van de open communicatie outlets van de NAVO zoals Facebook, X.com, etc.

Chief of Staff

• Context

- STJU23 was de grootste en meest complexe CAX/CPX¹ van de NAVO sinds het einde van de koude oorlog.
- Headquarters (HQ's) op strategisch, operationeel en tactisch niveau werden geoefend in het uitvoeren van *Deter & Defend* in het kader van een Artikel 5 *Multi-Domain*-optreden tegen een *peer adversary* (OCCASSUS-scenario).
- Wie genoemd scenario kent weet uiteraard met welk land de opponent opvallende gelijkenissen vertoont.

STJU23 kende 7000 deelnemers, er werden 24 HQ's verspreid over 27 landen getraind en 24 *Training Audiences* bediend. Deelnemers bevonden zich voornamelijk op HQ's, maar ook op varende platforms zoals bijvoorbeeld de Italiaanse aircraft carrier *Giuseppe Garibaldi*.

LANDCOM wordt geleid door de Generaal Darryl Williams, bijgestaan door vijf andere generaals. Tijdens STJU23 was de dagelijkse leiding bij LANDCOM in handen van de Deputy Commander (DCOM) Luitenant-generaal Nicola Zanelli (ITA). De staf van LANDCOM bestond uit ongeveer 350 staffunctionarissen. Zo'n 40% van dit personeelsbestand werd gevormd door ondersteunende specialisten zoals ik. LANDCOM heeft Izmir als thuisbasis maar had voor de oefening tijdelijk zijn intrek genomen in het (NATO) Multinational Joint Warfare Center in Istanbul.

Voor het eerst zijn er tegelijkertijd meerdere *Electromagnetic Battle Staffs* (EMB) uitgebracht op operationeel-, hoog tactisch - en lager tactisch niveau. Zowel

LANDCOM als de legerkorpsen brachten een EMB uit in de vorm van een Sigint EW Operations Center (SEWOC). Joint Force Command Brunssum (JFCB) bracht een EMB uit. Doctrinair is er een verschil tussen EMB en SEWOC, maar om verwarring te voorkomen zal ik in de rest van dit artikel steeds spreken over een EMB.

Wat is een EMB?

Een EMB is een "instrument" voor een staf om Electromagnetic Operations (EMO) en *Electromagnetic Warfare* (EW) én EMO- en EW-gerelateerde activiteiten te coördineren en deels aan te sturen. Dit houdt onder andere in: het synchroniseren van activiteiten op het gebied van Electromagnetic Attack (EA), *Electromagnetic Defence* (ED) en *Electromagnetic Surveillance* (ES) met o.a. J/G6 (CIS-aspecten, m.n. Spectrum Management), J/G3, J/G2, NAVWAR, (GPS,PNT²), Cyber, SIGINT en SPACE.

Om deze activiteiten concreet te maken:

Je moet met de J/G3 coördineren, om met de slagkracht van EW (EA) effecten te kunnen brengen (*EW-Targeting*) en bij te dragen aan het behalen van *objectives*. Binnen de NATO EW-doctrine spreken we over EW als "*the Combat Arm of EMO*". Je wilt graag van de J/G2 weten wat de inlichtingenbehoefte is om met EW daaraan een bijdrage te kunnen leveren. Tevens wil de J/G6 inzicht krijgen in eigen spectrum-/frequentiegebruik om interferentie en *Electromagnetic Fratricide*³ te voorkomen. Er is behoefte om met Cyber te coördineren en deconflicteren voor wat betreft gezamenlijke

activiteiten in het Elektromagnetisch Spectrum (EMS). De oplettende lezer herkent hierin misschien de EMB-equivalent *Cyber and Electromagnetic Battle Staff* (CEMABS).

Op de afbeelding hieronder een sterk vereenvoudigde weergave van de NATO Command Structure. Van boven naar beneden ziet u dat *Supreme Headquarters Allied Powers Europe* (SHAPE) JFCB aanstuurde. JFCB was het HQ dat tijdens STJU23 de componenten (AIRCOM, MARCOM, LANDCOM) aanstuurde. De gestippeld omrande JFC's deden mee maar vervulden geen aansturende rol naar de componenten. Voor de rest spreekt de afbeelding voor zich: op elk niveau was er een EMB. In ons geval stuurden wij als LANDCOM EMB de EMB's van de legerkorpsen aan en waren wij verantwoordelijk verschuldigd aan JFCB EMB. De twee andere componenten gebruikten niet persé de term EMB maar hadden daar wel een equivalent of functionarissen voor. De component-vertegenwoordigers, waaronder ondergetekende, spraken elkaar dagelijks in een online EMO WG-meeting.

Aankomst en Battle Staff Training (BST)

Ik arriveerde een week voor de oefening (1 oktober) in Istanbul. Wat bij aankomst opviel waren de strenge veiligheidsmaatregelen. Politie, militairen, maar ook beveiligingspersoneel bij hotels en winkelcentra waren zeer alert. Scanners voor tassen, die je normaal alleen op vliegvelden ziet, stonden bij elk hotel en winkelcentrum. Ik mocht me verheugen in de extra aandacht van drie beveiligers omdat ik een zakmes en multi-tool in mijn ruimbagage had. Na het zien van gevechtspakken in mijn koffer en tonen van de NAVO-meldingsinstructie was de kou snel uit

“Next time, we may be

doing this for real!”

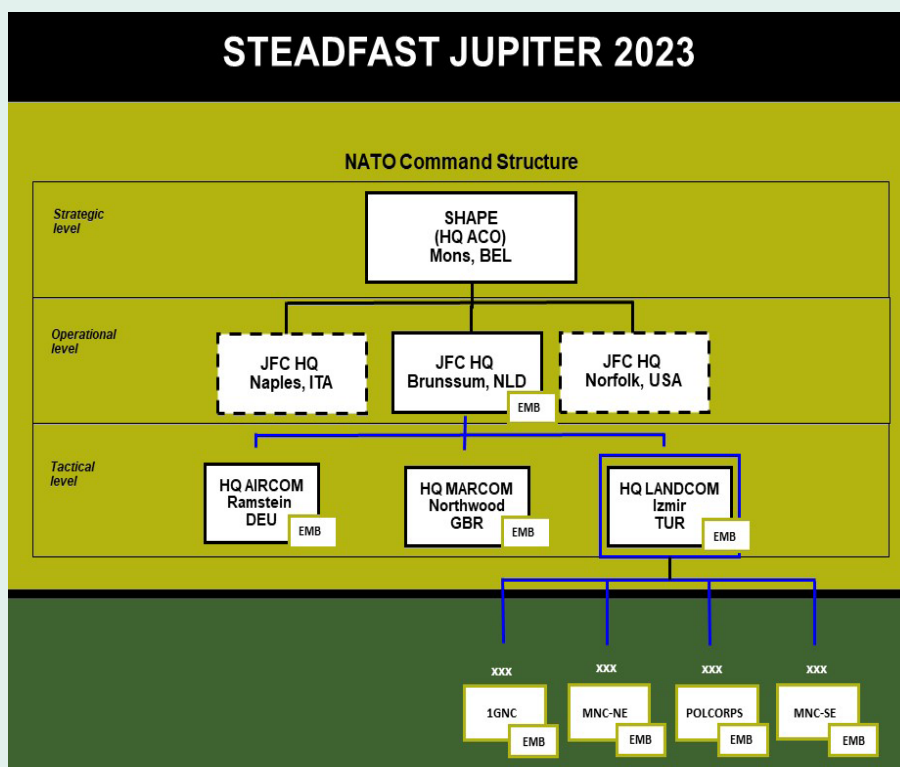
de lucht. De veiligheidsmaatregelen waren te wijten aan de constante dreiging van de Koerdische PKK. Die dreiging was niet denkbeeldig: op de dag van mijn aankomst was er een zelfmoordaanslag op het parlamentsgebouw in Ankara.

De week van 02 t/m 08 oktober stond in het teken van een BST. Doel van de BST was kennis maken met elkaar en de processen en het vooroefenen van eigenlijk alles. Ons team bestond uit een Poolse majoor en een Amerikaanse Master-Sergeant. Door een samenloop van omstandigheden kwam ik als vanzelf in de leidinggevende positie van dit team te zitten. De Poolse Michael hield zich vanwege de taalbarrière nogal op de achtergrond, en de Amerikaanse Jere nam in aanwezigheid van officieren een enigszins afwachtende houding aan. Daarnaast had ik de meeste vliegreun op het gebied van EOv en kende ik als lid van de NATO *Electromagnetic Warfare Working Group* (NEWWG) functionarissen bij de HQ's, JFCB en de legerkorpsen. Hierdoor werd ik het gezicht naar buiten toe, deed ik de meeste afstemming met hoger en lager en ging ik naar alle meetings. Dagelijkse briefings aan de generaal werden beurtelings door mij en de Amerikaanse Jere gedaan. Binnen het team ontstond al snel een taakverdeling waarin iedereen zijn ei kwijt kon. Ons team trok samen op met de SPACE-functionaris. De BST was een intensieve week waarin één van de opdrachten was om binnen zes uur met een multidisciplinair team drie Courses of Action (COA's) te ontwikkelen voor een specifieke *problem set*.

Een *problem set* is een tactisch ongewenste situatie die omgebogen moet worden naar een gewenste situatie. Zes uur is niet echt realistisch op een niveau met een planningshorizon van vier tot zeven dagen, maar was puur bedoeld om ons zwaar onder tijdsdruk te zetten.

STJU23 Execution Phase (09-19 oktober)

De *execution phase* van STJU23 begon met een serie events en internationale incidenten die de opmaat vormden tot de start van de vijandelijkheden. Ondertussen was in de weken voorafgaand, de *road to crisis* versneld afgedraaid, zoals dit wel vaker gaat bij oefeningen. Op basis van bepaalde *Indicators & Warnings* werd inmiddels duidelijk dat OCCASSUS (OCC) geen goede bedoelingen had en was via een *NATO Activation Order* een *deployment of forces* in gang gezet.

NATO command structure STJU 2023

Een nog niet voltooide deployment was dus ook de situatie toen OCC aan het begin van de eerste week een offensief inzette en we meerdere grensoverschrijdingen konden noteren. Dit had tot gevolg dat de NAVO, met nog niet alle eenheden *in theatre*, moest omschakelen van *Deter* naar *Defend*. Er is niet genoeg ruimte om het complete scenario en verloop van STJU23 hier te beschrijven en rubricering is daarbij een beperkende factor, gezien het open bron-karakter van de Intercom. Via de functionele lijnen gaat deze informatie vanzelf in een bepaalde vorm bij u landen. Wel zal ik wat dieper ingaan op onze rol als EMB en waar we in algemene zin mee geconfronteerd werden.

Om te beginnen was onze werkplek het OPCEN. Het OPCEN was het hart en de hersenen van de operatie, en bestond uit ongeveer 70 functionarissen in één ruimte: *Air Support*, *EW*, *SPACE*, *Engineers*, *Legal*, *CIMIC*, *STRATCOM*, *Weather*, *Force Protection*, *ISR*⁴, *Targeting*, *Fires*, *G2*, *G3*, *Battle Major*, etc. in één ruimte.

Taken en verantwoordelijkheden LANDCOM EMB:

- Het dagelijks om 08:30 briefen van de DCOM over de *current SPACE & EW situation*. Hieronder viel ook *Battle Damage Assessment (BDA)*. Van ons werd verwacht dat we de commandant konden informeren over in hoeverre ENY EW gedegradeerd- of niet meer *combat effective* was. Het aanzicht bij het briefen was een lange rij van ongeveer 40 personen, waaronder ik, wachtend op hun beurt om hun slide te briefen.

Multinational Joint Warfare Center (Istanbul-TUR).

OPCEN, met de plek van EW & SPACE, Chief of Staff Luitenant-generaal Oguz, en buiten beeld de EW-briefer.

COM LANDCOM Generaal Williams geflankeerd door zijn DCOM en DCOS luistert aandachtig naar de dagelijkse briefing

- Jamming Control Authority (JCA). Doctrinair gezien is *Jamming* (EA) inzet van een wapen. Bij het afvuren van een raket of inzet van artillerie moet een autoriteit (commandant) toestemming geven om daadwerkelijk te vuren. Dit is bij het inzetten van het stoorwapen niet anders. Deze bevoegdheid ligt op operationeel niveau (JFCB). Onze doctrine laat onder voorwaarden toe dat dit naar beneden wordt gedelegeerd. Nadat wij als LCC EMB deze bevoegdheid van JFCB gedelegeerd hebben gekregen, kunnen wij die op onze beurt weer naar de EMB's van de legerkorpsen doordelegeren. Dit is wat we direct na start van de vijandelijkheden hebben gedaan.

- Bewaken dat de legerkorpsen, maar ook LCC geen juridische- en procedurele grenzen overschrijden. Denk hierbij aan de *Rules Of Engagement* (ROE). In *Phase 1 (Deter)* is het niet toegestaan om targets op vijandelijk grondgebied te jammen (EA). Jamming op die manier staat namelijk gelijk aan *cross-border fire*; grensoverschrijdende inzet van een wapen. Een geplande EA in die fase heeft op grond van ons advies dus ook niet plaatsgevonden. Dat wil overigens niet zeggen dat er geen planning kan plaatsvinden. 1GNC had al defensieve EA voorbereid en daarvoor vooraf goedkeuring aan LCC EMB gevraagd en gekregen. Het voordeel was dat op het moment dat ze JCA-bevoegdheid kregen ze direct doelen konden aanvallen (jammen).
- Coördinatie met en aansturing van de EMB's van 1GNC, MNC-NE, POLCORPS en MNC-SE
- Coördinatie met JFCB EMB en rapporteren aan JFCB EMB
- Deelnemen aan *Working Group* (WG)-meetings zoals de dagelijkse EMO WG-meeting via *Video Teleconference* (VTC)

Mentoring tot op het hoogste niveau. DCOM Luitenant-generaal Nicola Zanelli met links van hem zijn mentor en landgenoot, de gepensioneerde Generaal Paolo Ruggiero, voormalig DCOM LANDCOM.

met JFCB EMB, JWC STAVANGER, JEWCS, EMB's van alle legerkorpsen, SPACE, MARCOM, AIRCOM en anderen. Daarnaast de Joint *Targeting Integration WG*, *Force Protection WG*, *Targeting WG* etc. MC LCC kent ongeveer 60 Working Group- of Board meetings, waarvan er zo'n 25-30 dagelijks zijn en de overige naar behoefte (1 à 2 keer per week).

- Aanvragen van effecten t.b.v. van onze *subordinate units* of ons eigen niveau (*nominating targets*). Legerkorpsen moesten binnen hun Area of Operations (AO) zoveel mogelijk het brengen van effecten zelf oplossen. Soms waren ze niet in staat een effect zelf te brengen (gebrek aan capaciteit, te grote afstand etc.). Dan konden ze bij ons steun aanvragen. Hierbij was het belangrijk om rekening te houden met *planning cycles*. Wat we maandag in aanvraag kregen en begonnen te plannen, werd op zijn vroegst op woensdag uitgevoerd. We onderscheidden hierbij:
  - *Air Support: Lethal* (*airstrikes* op ENY EW bijv.) en *Non-Lethal* (*jamming* van ENY C2)
  - *Air Support ISR*: inlichtingen over ENY EW, ENY C2
  - *Space Support: Satcom Jamming, GPS-Jamming* (GLO-NASS⁵) of ISR door SPACE
  - *Immediate Air Support*: In elke *Air Tasking Order* (ATO) zat vrije capaciteit ingepland voor directe inzet.

Op deze manier konden gelegenheden doelen op korte termijn worden aangegrepen, of ISR naar specifieke locaties gedirigeerd worden.

- Naast bovengenoemde specifieke acties kenden we ook de COMAO (*Composite Air Operations*) waar wij op konden aanhaken. Een COMAO is een *package* van tot wel 80 vliegtuigen met daarin alle *capabilities* vertegenwoordigd. Gevechtsvliegtuigen, bommenwerpers, EW-platforms, SEAD⁶ platforms met o.a. *anti-radar missiles*, etc. Deze *package* gooit in essentie in één *Air Operation* een breed scala aan problemen naar binnen bij de opponent in een bepaalde sector of strook.

Wij konden hierop aanhaken met een verzoek om een specifiek gedeelte van het EMS dicht te jammen, of ENY EW waarvan we locaties wisten te nomineren voor *destroy*. Hier was onze expertise van belang om de juiste keuzes in doelen en effecten te maken. De ene keer ging dat om een bepaald type *ENY EW System* en de andere keer wilden we heel specifiek *ENY C2* degraderen om de *decision making cycle* van de opponent te vertragen en hem tijdelijk en/of plaatselijk informatie-uitwisseling en mogelijkheid tot coördinatie te ontzeggen

Lt-gen Zanelli STARTEX toespraak

- *Tasken van Corps EW capabilities* door tussenkomst en in overleg met EMB's van die *Corps* en *Tasken* van eigen *EW capabilities* van LCC (ondergebracht in de *Combat Support Task Force* van LCC)

Afsluitend wil ik hier benoemen dat 1GNC EMB in positieve zin opviel tussen de andere legerkorpsen. Vanaf de eerste dag schoot 1GNC EMB uit de startblokken met een strak georganiseerde EMB die kwaliteitsproducten afleverde en een door-dachte uitvoering van EOv-optreden in hun AO liet zien. Hun EMB werd geleid door een Duitse luitenant-kolonel die ondersteund werd door personeel van 102 Eovcie: de kapitein Tim (Hfd OPN 102) en analist Patricia. Een groot voordeel voor beide kanten was natuurlijk dat we als EOv'ers elkaar al jaren kennen en aan een half woord genoeg hadden. Bovenstaande vaststelling is niet slechts mijn mening, want vanaf het begin hoorde ik lovende opmerkingen om me heen zoals: "*Those guys actually know what they are doing*" en "*These are pretty good products*". Dit zowel van LCC als van JFCB EMB. Het waren met name 1GNC en MNC-SE die de kar trokken. MNC-SE had ik opgedragen de Nederlandse werkwijze en rapportagemethodiek over te nemen en dat paktten ze goed op. POLCORPS draaide hun eigen oefening (ANAKONDA) binnen STJU23, stond vooral nationaal onder druk en kon daardoor niet altijd leveren wat we vroegen. MNC-NE was slechts bemand met een minimale staf en hun EMB was daarmee in feite niet goed bezet. Gezien mijn eigen rol, bovengenoemde input van 1GNC en wat ik om me heen hoorde denk ik dat je wel kunt stellen dat Nederland leidend is geweest in het vormgeven van de EMB's en daarmee leidend in de uitvoering van *Land Electromagnetic Warfare* binnen STJU23.

Ik kijk terug op een intensieve, uitdagende en leerzame periode. Het was dankbaar werk om op dit niveau deze rol te mogen vervullen. De woorden van de Generaal Williams tijdens zijn afscheidsspeech wil ik u niet onthouden als stof tot nadenken. 🇳🇱